

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213209259
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1213209259.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v spore žalobcu: Obec Udica, IČO: 00 317 853, zastúpený JUDr. Róbert Fatura, advokát, s. r. o. so sídlom Centrum 18/23, Považská Bystrica, IČO: 46 528 644, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO 35 697 270, zastúpený spoločnosťou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., AK so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 67, o uloženie povinnosti zaplatiť jednorazovú náhradu za nútené užívanie nehnuteľnosti v sume 5.000,- eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č.k. 19C/72/2013-162 zo dňa 12.11.2013, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č.k. 19C/72/2013-162 zo dňa 12.11.2013 m e n í tak, že žalobu v celom rozsahu z a m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj súd prvej inštancie) rozsudkom č.k. 19C/72/2013-162 zo dňa 12.11.2013 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie v obvyklom užívaní pozemku - parc. KNC č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX m², zapísaného na LV č. XXX Správy katastra F. W., k.ú. J., v sume 5.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok 300,- eur a trovy právneho zastúpenia v sume 1.804,55 eur k rukám právneho zástupcu žalobcu, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti

2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalovaný postavil na pozemku vo vlastníctve žalobcu stožiar a umiestnil na ňom technológiu pre poskytovanie služieb verejnej elektronicko-komunikačnej siete. Podľa zmluvy o nájme zo dňa 20.4.1999 užíval žalovaný pozemok žalobcu do 31.12.2012 (13 rokov) a platil dohodnuté nájomné 25.000,- Sk čo je 829,85 eur ročne. Listom zo dňa 21.9.2011 žalobca žalovanému oznámil ukončenie nájomného vzťahu uplynutím dohodnutej doby nájmu. Listom zo dňa 14.11.2012 žalobca žalovaného požiadal o uzavretie dohody o určení jednorazovej odmeny za nútené obmedzenie užívania pozemku, ktoré malo vzniknúť dňom 1.1.2013, t.j. po skončení platnosti nájomnej zmluvy. Žalovaný technologické zariadenie po skončení nájomného vzťahu z nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu neodstránil. Takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie právne vyhodnotil podľa § 66 odsek 5 (zrejماً písomná chyba súdu prvej inštancie, keď citáciu § 66 ods. 5 označil ako § 55 odsek 5) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách a poukázaním na § 12 zmluvy o nájme konštatoval, že žalovaný bol povinný po ukončení nájmu vrátiť predmet nájmu prenajímateľovi, t.j. žalobcovi v uspokojivom stave, s prihliadnutím na predchádzajúci účel nájmu a užívanie stožiara

s technologickými zariadeniami. Žalovaný zmluvnú povinnosť, podľa ktorej mal po ukončení nájmu vykonať demontáž stožiaru a vykonať odvoz zariadení a predmetov umiestnených na predmete nájmu, ktoré tvorili nedeliteľnú súčasť jeho podnikania v lehote 6 mesiacov odo dňa zániku zmluvy nesplnil. Uplynutím doby 6 mesiacov od zániku nájmovej zmluvy, teda ku dňu 31.7.2013 sa na pozemku žalobcu nemal nahádzať ani stožiar, ani technologické zariadenie a nastala situácia predpokladaná ustanovením § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z.z. Žalobca ako vlastníak a užívateľ pozemku začal byť obmedzovaný na svojich právach tak, ako by bol obmedzený prvotne a vzniklo mu právo uplatniť si od žalovaného jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzovanie užívania nehnuteľnosti, ktoré si z uvedeného dôvodu aj v zákonom stanovenej lehote včas uplatnil. Výšku jednorazovej náhrady súd prvej inštancie ustálil s prihliadnutím na zmluvy o nájme, ktoré má žalovaný uzavreté v okolí obce Udiča (žalobcu), ako aj s prihliadnutím na nájomnú zmluvu, ktorú žalobca uzavrel so spoločnosťou S. E. X., keď pre rok 2013 predstavuje odplata od spoločnosti Telefonica O2 Slovakia za ročný prenájom obdobného pozemku sumu 1.908,64 eur. Preto súd prvej žalobcom uplatnenú jednorazovú odplatu 5.000,- eur vyhodnotil ako primeranú a žalobe vyhovel. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 odsek 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj OSP).

3. Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie. Súdu prvej inštancie vytýka, že vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorú argumentáciu žalovaný bližšie doplnil ďalším podaním zo dňa 23.1.2014. Nesúhlasil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že právo na jednorazovú odmenu vzniklo pri zániku nájomného vzťahu, resp. 6 mesiacov po jeho zániku v závislosti od zmluvného dojednania o vypratání pozemku. Jednorazová náhrada ako právo vzniká pri prvotnom zriadení a následnom prevádzkovaní siete a pri stavaní zariadení, pokiaľ dôjde k nútenému obmedzeniu práv vlastníka. Táto situácia však nenastala v prípade žalobcu, ktorý prenechal predmetný pozemok v nájme žalovanému dobrovoľne na základe uzatvorenej nájmovej zmluvy z r. 1999. Žalovaný argumentuje, že účelom tohto ustanovenia bolo jednoznačne peňažne nahradíť nútené obmedzenie, kedy nedochádza k dohode o odplate medzi podnikom v zmysle zákona a vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú je ale nevyhnutné využiť pre zriadenie a prevádzku verejnej telekomunikačnej siete. Rozšíreným výkladom tohto ustanovenia, ku ktorému dospel prvoinštančný súd, by nastala absurdná situácia, kedy pri každom zániku zmluvného (dobrovoľného) vzťahu vznikalo právo vlastníka na jednorazovú náhradu v zmysle zákona. Tzn. ak by sa napr. žalobca so žalovaným dohodli opätovne na novom nájmom vzťahu a tento by po určitom čase znova zanikol, žalobcovi by opäť vzniklo právo na jednorazovú náhradu. Pre prípad, že by sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že právo na jednorazovú náhradu vzniklo zánikom nájomného vzťahu, respektíve uplynutím dohodnutej doby na vypratání prenajatého pozemku, poukazuje žalovaný na druhú vetu ustanovenia § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z.z., kde zákonodarca upravuje prekluzívnu lehotu 1 rok odo dňa vzniku núteného obmedzenia. Žalobca si právo na jednorazovú náhradu uplatnil listom zo dňa 12.9.2012. Nájomný vzťah zanikol až 31.12.2012. Následne dňa 18.1.2013 podal návrh na začatie predmetného konania. Podľa žalovaného nie je právny úkon žalobcu, ktorým oznámil zámer ukončiť zmluvný vzťah a požiadal o navýšenie nájomného relevantným hmotnoprávnym úkonom, ktorý predpokladá citované ustanovenie § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z.z. druhá veta, vzhľadom k tomu, že v čase tohto úkonu právo na jednorazovú náhradu žalobcovi ani nevzniklo. Nebola preto naplnená hypotéza právnej normy, subjekt nebol nositeľom práva, ktoré vzniká zo zákona, a preto si ho nemohol ani právne účinne uplatniť u žalovaného. Žalovaný tvrdí, že právo žalobcu zaniklo vzhľadom k tomu, že si ho neuplatnil jednostranným hmotnoprávnym úkonom, a to odo dňa vzniku tohto práva do uplynutia jedného roka. Vo vzťahu k výške náhrady považuje žalovaný rozhodnutie súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené, čo vyplýva z nedostatku dôkazov, a je dôsledkom neunesenia dôkazného bremena zo strany žalobcu. Žalovaný namieta, že výšku náhrady nie je možné odvodzovať od iných nájomných zmlúv, ktoré má žalobca uzatvorené s inými subjektmi na iných pozemkoch. Každá zmluva je uzatváraná za rozdielnych podmienok, dôležitú úlohu zohráva poloha nehnuteľnosti, jej výmera, či ide o stavbu alebo pozemok, či sa nachádza v intraviláne alebo extraviláne a samozrejme celkovo iná možná využiteľnosť danej nehnuteľnosti, ktorá samozrejme je rozhodujúca pre motiváciu oboch strán dojednávať nájomný vzťah. Na základe uvedeného žalovaný odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol, alebo aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca žiadal, aby odvolací súd na doplnenie odvolania žalovaným neprihliadol, pretože odporuje ustanoveniu § 205 ods. 3 OSP. Súčasne argumentoval, že nie je možné, aby reálne došlo k nútenému obmedzeniu práv vlastníka už pri samotnom vykonaní stavby na akomkoľvek pozemku z dôvodu,

že samotný prevádzkovateľ siete by nebol oprávnený na cudzom pozemku stavať a takto vykonaná stavba by bola „čiernou stavbou“ a takéto konanie by mohlo napíňať aj znaky trestného činu v zmysle ustanovenia § 299a zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona. V prípade ak by bol žalobca povinný uplatniť jednorazovú náhradu u žalovaného do 1 roka odo dňa vystavania stožiaru, hoci bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená nájomná zmluva, zaniklo by už počas trvania nájomnej zmluvy právo žalobcu na jednorazovú náhradu napriek tomu, že reálne ešte nedošlo k nútenému obmedzeniu žalobcu vo využívaní nehnuteľnosti. Pri výstavbe stožiaru žalovaným nedošlo k nútenému obmedzeniu, z dôvodu, že predmetný pozemok na ktorom je postavený vykryvač, bol prenechaný do užívania žalovaného na základe dohody zmluvných strán a teda bez núteného obmedzenia žalobcu. V zmysle ustanovenia § 66 ods. 4 zákona č. 351/2011 Z. z. má jednorazová náhrada zodpovedať miere obmedzenia využívania nehnuteľnosti, pričom postavením vykryvača na nehnuteľnosti bol žalobca zjavne obmedzený avšak nútene až odo dňa 1.1.2013, kedy prestala byť platná a účinná nájomná zmluva. Vlastník nehnuteľnosti si predmetné právo musí uplatniť v lehote do 1 roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, teda je zrejmé, že prekluzívna lehota končí uplynutím 1 roka po vzniku núteného obmedzenia. V prípade, ak by pre plynutie prekluzívnej lehoty bola podstatná skutočnosť vzniku núteného obmedzenia, zákonodarca by v tomto prípade túto skutočnosť vymedzil jasne a to tak, že táto lehota plynie po vzniku núteného obmedzenia. Predložením návrhu dohody o jednorazovej odplate žalovanému dňa 14.11.2012 žalobca neprekročil svoje oprávnenia resp. neporušil povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 351/2011 Z.z. Jednorazovú náhradu ustálil súd prvej inštancie s prihliadnutím na účel stavby, ktorá sa na nehnuteľnosti nachádza, na príjmy, ktoré má žalovaný z tejto stavby ako aj s ohľadom na iné nájomné zmluvy žalovaného v danej oblasti. Žalovaný z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Žalovaný v replike namietal, že výklad právnej normy prednesený žalobcom je v rozpore s jej účelom, na ktorý treba dbať v prvom rade. Súd by pri aplikácii ustanovenia § 66 odsek 5 zákona č. 351/2011 Z.z mal prihliadať na jeho mienený účel a významový obsah a nevykladať ho v zmysle, ktorý pripúšťa možnosť zneužitia práva.

6. Žalobca v duplike poukázal na to, že so žalovaným riadne uzavrel nájomný vzťah, predmetom ktorého bol nájom pozemku vo vlastníctve žalobcu, na ktorom si mal žalovaný postaviť telekomunikačné zariadenie. Úmyslom a vôľou konajúcich strán bol jednotlivo určený pozemok, za ktorý bola určená konkrétne náhrada vo forme nájmu. Samotný zákon č. 110/1964 Zb. vo svojom § 12 ods. 2 uvádza, že v prípade, ak by žalovaný chcel začať vykonávať oprávnenie tzv. zriadenia a prevádzkovania telekomunikačného zariadenia cez tzv. zákonné vecné bremeno, bol povinný pred jeho začatím, bez meškania upovedomiť o tom vlastníka nehnuteľnosti, pričom v prípade sporu by o takomto rozhodoval stavebný úrad. Žalovaný tak evidentne nepostupoval a naopak postupoval pri zriadení zariadenia tak, že si pozemok prenajal na základe riadnej nájomnej zmluvy. Žalobca tak nemal dôvod podávať žiadosť o náhradu v zákonnej lehote, keďže výkon oprávnenia z vecného bremena a teda záujem žalovaného takéto niečo využiť mu nebol oznámený. Žalobca argumentuje, že súdy nemôžu nahrádzať svojím rozhodnutím absenciu takéhoto zákonného postupu zo strany žalovaného a poškodiť tak žalobcu, ktorý je subjektom miestnej samosprávy a teda zo zákona nemôže postupovať tak, že za jednotlivú vec bude inkasovať nájomné a ešte bude žiadať o náhradu za zákonné vecné bremeno, ktorého výkon mu nebol oznámený vopred a teda mal možnosť podanie takejto žiadosti svojím kompetenčným postupom odsúhlasiť a schváliť. Podľa žalobcu, keby súd náhradu za zriadenie vecného bremena žalobcovi nepriznal, by bol nespravodlivý, pričom postup kedy žalobca pri uzavretí nájomnej zmluvy prenajal časť pozemku na výstavbu telekomunikačného zariadenia a duplicitne nepýtal za užívame ešte druhú náhradu ako náhradu za vecné bremeno, by bol v rozpore s účelom zákona a dobrými mravmi. Nie každá výstavba telekomunikačného zariadenia znamená automaticky vznik vecného bremena podľa príslušného právneho predpisu, ale len taká, ktorá splní všetky zákonné náležitosti, pričom pokiaľ žalovaný postavil a umiestnil stožiar na základe nájmu, nemôže následne tvrdiť, že to bolo na základe zákonného vecného bremena. Pokiaľ po skončení nájomného vzťahu, zariadenie neodstráni, môže žalovanému vzniknúť vecné bremeno, avšak na jeho právny režim sa aplikuje nová právna úprava.

7. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 2Co/420/2014-188 zo dňa 15.2.2017 odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, z dôvodu že nespĺňa náležitosti odvolania podľa § 363 CSP odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Najvyšší súd sa s uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu nestotožnil. Poukázal na to, že žalovaný v doplnení odvolania nerozšíril rozsah, v ktorom rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda a rovnako nerozšíril ani dôvody odvolania.

Žalovaný týmto podaním doplnil svoje odvolanie o bližšiu argumentáciu, t.j. špecifikoval v ňom iba dôvody odvolania, ktoré označil vo svojom odvolaní, pričom takýto postup bol v súlade so zákonom. Najvyšší súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu v rámci dovolacieho konania zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Podľa § 470 odsek 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Podľa § 470 odsek 2 Civilného sporového poriadku, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

10. Odvolací súd s poukazom na vyššie označené ustanovenie § 470 odsek 1, 2 CSP preskúmal a prejednal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu odvolania podľa § 379 a § 380 odsek 1 CSP, pri aplikácii ustanovenia § 382 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP.

11. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistení súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 20.4.1999 nájomnú zmluvu, na základe ktorej mohol žalovaný umiestniť-vybudovať na nehnuteľnosti (pozemku) žalobcu telekomunikačné zariadenie (stožiar) pre zabezpečenie fungovania siete mobilných telefónov a pozemok za týmto účelom užívať po dobu 13 rokov za odplatu-nájomné vo výške 25.000,- Sk čo je 829,85 eur ročne. Žalovaný po skončení nájomného vzťahu telekomunikačné zariadenie z pozemku žalobcu neodstránil.

12. Súd prvej inštancie ustálil, že ak bola uzavretá nájomná zmluva k pozemku, potom až skončením nájomného vzťahu žalovaný obmedzil žalobcu vo výkone jeho vlastníckych práv a nastal právny stav predpokladaný ustanovením § 66 odsek 5 zákona č. 351/2011 Z.z. v znení k 1.1.2013. Podľa označeného ustanovenia ak je vlastník alebo užívateľ nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv podniku podľa odseku 1 obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, inak toto právo zaniká. Ak sa podnik a vlastník nehnuteľnosti na výške primeranej náhrady nedohodnú, je každý z nich oprávnený podať súdu návrh na rozhodnutie do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku.

13. Podstata súdnej veci spočíva v obmedzení vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, ktorá má umožniť realizovanie úžitkovej hodnoty tejto veci v prospech stavby, ktorá je rozvodovým telekomunikačným zariadením žalovaného, prevádzkujúceho verejnú telekomunikačnú sieť pre obyvateľov Slovenskej republiky, teda v prospech verejne prospešnej stavby. Verejný záujem na zaistení prevádzky takýchto stavieb vo vzťahu k vlastníkovi dotknutého pozemku našiel vyjadrenie v zákonom obmedzení výkonu oprávnení vlastníka pozemku vecným bremenom zriadeným verejnoprávnym predpisom, ktorým je aj zákon o telekomunikáciách, a ktorý je aj právnym základom usporiadania vzťahu strán tohto sporu.

14. Vecným bremenom je právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Vo všeobecnosti pre vecné bremená platí úprava občianskeho práva, ale s tým, že pred všeobecnou úpravou má úprava špeciálneho predpisu prednosť.

15. V súčasnosti oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí upravuje zákon č. 351/2011 Z.z. Keďže ale telekomunikačné zariadenie na pozemku žalobcu bolo vybudované v rokoch 1999-2000 (dokumentuje to obsah nájomnej zmluvy- § 4) podlieha stav spojený so vznikom oprávnenia a povinnosti žalovaného k nehnuteľnosti žalobcu pod právny režim zákona o telekomunikáciách č. 110/1964 Zb., v znení zákona č. 150/1992 Zb., ktorý s účinnosťou od 24.4.1992 oprávnenia organizácie spojov (žalovaného) a tomu zodpovedajúce obmedzenia práv vlastníckeho práva upravil v ustanovení § 12 tohto zákona. Vzťah neskoršej a skoršej právnej úpravy riešia prechodné ustanovenia príslušného právneho predpisu. V

prípade, že prechodné ustanovenia nehovoria nič o vzťahu medzi starou a novou právnou úpravou, potom nová právna úprava pôsobí len do budúcnosti, bez akéhokoľvek vplyvu na právne vzťahy založené starou právnou úpravou. Zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách bol zrušený zákonom č. 195/2000 Z.z., ktorý v prechodných a záverečných ustanoveniach nehovoril nič o zriadených vecných bremenách podľa zákona č. 110/1964 Zb. ani neobnovil prekludované nároky na náhradu za ich zriadenie. Zákon č. 195/2000 Z.z. bol zrušený zákonom č. 610/2003 Z.z., a tento bol zrušený zákonom č. 351/2011 Z.z. Vo všetkých neskorších právnych úpravách v odvetví telekomunikácií bola náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva v súvislosti so vznikom vecných bremien koncipovaná ako jednorazová náhrada, ktorá v dôsledku neuplatnenia práva toho, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej zriaďované vecné bremeno viazne, v zákonom stanovenej lehote zaniká. Neskoršie právne úpravy nezakladali nový nárok na náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľností vzniknuté pred ich účinnosťou, ani neobnovili zaniknuté (prekludované) nároky na náhradu. V zmysle 78 odsek 7 zákona č. 351/2011 Z.z. oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, zostávajú nedotknuté. Nárok na náhradu, ktorý vznikol vlastníkovi nehnuteľnosti z dôvodu výkonu takých oprávnení, si môže vlastník nehnuteľností uplatniť od podniku v lehote stanovenej doterajšími predpismi, najneskôr však do jedného roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, inak nárok zaniká. Rovnaké prechodné ustanovenie s účinnosťou od 1.4.2006 upravovalo v ustanovení § 76a odsek 4 aj zákon č. 610/2003 Z.z.

16. Podľa § 12 odsek 1 zákona č. 110/1964 Zb. v znení v rozhodnej dobe (r. 1999-2000) prislúchajú organizáciám spojov vo verejnom záujme oprávnenia: a) zriaďovať a prevádzkovať na cudzích nehnuteľnostiach telekomunikačné nadzemné a podzemné vedenia včítane potrebných oporných a vytyčovacích bodov, b) vstupovať a vchádzať v nevyhnutne potrebnom rozsahu pri projektovaní, zriaďovaní, prevádzke, opravách, zmenách alebo odstraňovaní telekomunikačného zariadenia na cudzie nehnuteľnosti, c) vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a jej porastu, najmä odstraňovať a okliešťovať stromy prekážajúce telekomunikačnému vedeniu.

17. Podľa § 12 odsek 3 zákona č. 110/1964 Zb. v znení zákona č. 150/1992 Zb. (k rozhodnej dobe roku 1999-2000) oprávnenia podľa odseku 1 sú vecnými bremenami viaznúcimi na dotknutých nehnuteľnostiach a nezapisujú sa do evidencie nehnuteľnosti.

18. Podľa § 12 odsek 4 zákona č. 110/1964 Zb. v znení zákona č. 150/1992 Zb. pokiaľ je výkonom oprávnení podľa odseku 1 obmedzené užívanie nehnuteľnosti, poskytne sa jej vlastníkovi alebo nájomcovi primeraná náhrada.

19. Podľa § 12 odsek 5 zákona č. 110/1964 Zb. v znení zákona č. 150/1992 Zb. ak medzi vlastníkom alebo nájomcom a organizáciou spojov nedôjde k dohode o náhrade podľa odseku 4, rozhodne na základe jeho žiadosti súd.

20. Podľa § 12 odsek 6 zákona č. 110/1964 Zb. v znení zákona č. 150/1992 Zb. žiadosť podľa odseku 5 sa musí podať do 12 mesiacov odo dňa, keď k obmedzeniu užívania nehnuteľnosti došlo, inak nárok zaniká.

21. Ustanovenie § 12 zákona č. 110/1964 Zb. sledovalo cieľ predísť situácii, kedy vzťah vlastníka pozemku a vlastníka telekomunikačného zariadenia zostane neupravený v tom zmysle, že vlastník takejto stavby (verejnoprospešnej) nebude mať právny titul na užívanie pozemku. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že žalovanému ako organizácii prevádzkujúcej verejnú telekomunikačnú sieť a v rámci tejto siete aj technické zariadenie na pozemku žalobcu, vzniklo momentom jeho zriadenia v roku 1999-2000 zákonné právo užívať pozemok žalobcu na prevádzkovanie svojej činnosti. To, že strany sporu si vzájomný vzťah spojený s vybudovaním telekomunikačného zariadenia upravili nájomnou zmluvou nemôže zmeniť právnu skutočnosť vzniku vecného bremena momentom naplnenia ustanovenia § 12 odsek 1 zákona č. 110/1964 Zb., v prospech žalovaného, respektíve posunúť vznik zákonného vecného bremena k momentu zániku záväzkového (nájomného) vzťahu. Nájomný vzťah a vecné bremeno pri zhodnom predmete užívania (ich účelom je rovnaké využívanie úžitkovej hodnoty pozemku žalobcu) nemôžu popri sebe existovať, pretože ak oprávnenej osobe svedčí právo prevádzkovať na cudzej nehnuteľnosti telekomunikačné zariadenie z titulu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, nemôže byť za trvania tohto vecného bremena vlastníkom pozemku, ktorého vecné bremeno obmedzuje, prenechaná nehnuteľnosť (pozemok) do užívania nájomnou zmluvou, aj keby išlo

o zmluvu uzavretú s nositeľom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Pokiaľ disponuje subjekt právom vecného bremena zaťažujúceho vec, potom nie je daný právny dôvod k tomu, aby túto vec užíval ešte na základe nájomnej zmluvy s prakticky rovnakým obsahom (podporne R 19/2002 Zbierky súdnych rozhodnutí ČR). Uvedené pre danú vec znamená, že nie je možné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého v súdnej veci k nútenému obmedzeniu práv žalobcu ako vlastníka pozemku došlo až momentom zániku nájomného vzťahu strán sporu, teda od 1.1.2013, respektíve v zmysle podmienok nájomnej zmluvy od 31.7.2013 ku ktorému termínu mal žalovaný pozemok vypratať. Žalovanému právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo v zmysle § 12 odsek 1, 2 zákonom č. 110/1964 Zb. momentom zriadenia a prevádzkovania telekomunikačného zariadenia na pozemku žalobcu v roku 1999-2000, čomu existencia nájomného vzťahu nemohla zabrániť. Žalobca o výkone práva žalovaného zriadiť a prevádzkovať na jeho pozemku telekomunikačné zariadenie vedel, nestalo sa tak bez jeho vedomia, rozsah oprávnenia žalovaného nebol sporný. Túto skutočnosť dokumentuje jednak úkon uzavretia samotnej nájomnej zmluvy strán sporu zo dňa 20.4.1999, a aj jej samotný obsah.

22. Povinnosti vlastníka pozemku strieť zákonom č. 110/1964 Zb. zriadené vecné bremeno v prospech zriaďovateľa a prevádzkovateľa telekomunikačného zariadenia (§ 12 odsek 1, 3) korešponduje právo vlastníka pozemku zaťaženého vecným bremenom na primeranú peňažnú náhradu. Žalobca ako dotknutý vlastník mal povinnosť uplatniť v tomto konaní žalovaný nárok na primeranú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom do 12 mesiacov odo dňa, keď k obmedzeniu užívania nehnuteľnosti došlo (od zriadenia vykryvača) inak nárok zaniká. Právna úprava vyjadrená v ustanovení § 12 odsek 6 zákona č. 110/1964 Zb. spája začiatok plynutia prekluzívnej lehoty na uplatnenie práva na primeranú náhradu s právnou skutočnosťou, ktorou je vznik vecného bremena. Žalobca si nárok z vecného bremena spočívajúceho v zriadení telekomunikačného zariadenia žalovaným uplatnil žalobou zo dňa 18.1.2013, teda zjavne po uplynutí jednoročnej prekluzívnej lehoty, ktorej začiatok plynutia je spojený so zriadením a prevádzkovaním telekomunikačného zariadenia žalovaným na pozemku žalobcu v roku 1999-2000. Výkon práva žalovaným, ktorý vzniesol námietku premičania, v pomeroch danej veci, kedy obmedzenie práva žalobcu užívať svoj pozemok bolo kompenzované ekvivalentom nájomného po dobu 13 rokov, nevykazuje znaky nespravodlivosti.

23. Keďže uplynutím prekluzívnej lehoty právo žalobcu zaniklo tým, že nebolo uplatnené v určenom čase, odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

24. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP a žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov celého konania (prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho) v plnom rozsahu. O výške trov rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).